

TRAJNICE SENCE V POLETNI VROČINI

Ljudje ob poletnih vročinah iščemo senco. Tudi mnoge trajnice se v senci zelo dobro počutijo. Morda nimajo tako kričeče barvitega cvetja, imajo pa zato listje različnih barv. In njihova barvitost traja in traja ...

Začeli so se vroči dnevi in marsikdo le s težavo prenaša zunanjo vročino. Iščemo senco in osvežitev. Tudi mnoge trajnice imajo rade hlad pod drevjem in grmovjem, ali pa v senčnih gredicah ob severni strani stavb. Tu jim je prijetno hladno tudi, ko sicer pripeka sonce in neusmiljeno žge zemljo.

Nešteto slišimo, da je v določenem kotičku vrta takšna senca, da tam še trava ne raste, kaj šele kakšno drugo rastlinje. Takšno razpredanje pa je samo znak, da vse preslabo poznamo trajnice, kar se sicer pokaže velikokrat, ko skušamo poiskati primerne rastline za svoj vrt. Kdor trajnice namreč bolje pozna, ta ve, da jih je toliko različnih, da med njimi najdemo primerno prav za vsak vrtni kotiček. In v nasprotju s splošnim prepričanjem, je zelo veliko tudi takšnih, ki jim senčna rastišča prav godijo. In v nasprotju s splošnim prepričanjem, je res tudi, da je lepa trata zelo zahteven vrtni element. Marsikdo le malo časa vztraja pri gojenju angleške trate, potem pa se zadovolji z navadno trato, ki seveda ni več tako enakomerno gosta, čista brez vsakega plevela in temno zelena od zgodnje pomladi pa do pozne jeseni.

Kdor pa v senčni kotiček zasadi primerne trajnice, ima z njimi zelo malo dela, učinek pa dolgo trajen in osvežujoč tudi v poletni vročini. Posebno so dobrodošle pod pergolami, ob klopcih in sedežnih garniturah, kjer jih lahko gledamo od blizu, ko si vzamemo čas za počitek. In sploh ni malo takšnih trajnic, ki lepo uspevajo v senci. In tudi zelo živahnih barv je lahko njihovo listje. Spomnimo se samo na različne iskrivke (*Heuchera*) s pisanim, zelenim, karamelnim ali rjavo rdečim listjem. Ali pa različne trave in travam podobne trajnice (*Carex*, *Acorus*, *Ophiopogon*, *Sesleria*) v zelenih, modro zelenih, pisanih pa do skoraj črnih barvnih odtenkih. Pa neštete sorte host ali funkij (*Hosta*) v najrazličnejših barvah, enobarvnega ali pisanega listja. Pa rodgersije (*Rodgersia*) z ogromnim listjem in zavidljivo višino rasti. Da ne pozabimo na mnoge zanimive praproti. Seveda večina teh trajnic tudi cveti, ampak njihov glavni šarm ustvarja listje, ki ohranja zanimivo strukturo in barvo skozi vso vegetacijsko dobo od pomladi do jeseni, nekatere pa so celo zimzelene. Posebno poživljajoča pa je v senci bela in rumena barva listja, zlasti v kontrastu z rjavo rdečo, črno in karamelno.

Nekaj pa je trajnic, ki tudi v senci bogato cvetijo. Spomnimo se samo na kresnice (*Astilbe*), ki cvetijo zelo bogato v raznih rdečih in rožnatih odtenkih. V senci pa posebno lepo pridejo do izraza tudi belo cvetoče sorte, ki v temačen prostor vnesejo malo svetlobe.

Pisan senčni kotiček z zasaditvijo host z zanimivim listjem, ki nadomešča cvetje.

Nega senčnih gredic trajnic sodi med manj zahtevna vrtna opravila. Le ob hudi suši je treba poskrbeti za občasno zalivanje. Enkrat tedensko temeljito namočimo zemljo in to bo čisto dovolj. Res pa je, da veliko poletnih ploh rastlinja pod drevesnimi krošnjami ne doseže in kljub dežju velikokrat ostanejo suhe. Vendar v senci ni močnega izsuševanja zaradi sončne pripeke in rastline manj trpijo zaradi suše, kot pa na soncu. Veliko pripomore k zadrževanju vode v zemlji tudi zastirka iz listja, slame ali podobnih organskih materialov. Skrb, da nam trajnic ne prerastejo pleveli, je menda samoumevna. Pa tudi ostanke odcvetelega cvetja ali odmirajočega listja bomo sproti odstranjevali, da bo učinek vedno svež in urejen. Proti morebitnim polžem pa dandanes imamo hvala bogu tudi ekološke pripravke, ki ne bodo ogrozili drugih živih bitij v našem vrtu.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.